

BESLUT
1986-12-09
Mott kv

11.392-4437-85
(delbeslut)

Länsantikvarien

RIKSANTIKVARIÄMBETET

CC244 87-01-16

STATENS HISTORISKA
MUSEER

Byggnadsminnesförklaring av byggnaderna 36 och 38 inom fastigheten
Nya Varvet 726:7, Göteborgs kommun

Nya Varvet anlades 1699 som ett kronovarv. Utbyggnaden av området skedde successivt under 1700-talet. Under 1800-talets första årtionden utvidgades varvet betydligt och nya byggnader uppfördes, bl a efter ritningar av arkitekt Fredrik Blom. Mellan åren 1870-1902 disponerade fångvårdsstyrelsen Nya Varvets byggnader. En del av dem är byggnadsminnesmärken. Därefter användes området av marinen. Under 1980-talet har verksamheten gradvis avvecklats för att numera helt ha upphört.

Sedan det kommit till länsstyrelsens kännedom att fortifikationsförvaltningen avsåg att försälja Nya Varvet väckte länsantikvarien fråga om byggnadsminnesförklaring av hela anläggningen. Yttrande inhämtades från riksantikvarieämbetet, som i skrivelse den 16 april 1985 till fullo stödde länsantikvariens strävanden att få hela området med byggnader och miljö förklarad som byggnadsminne.

Med medel från fortifikationsförvaltningen inventerade länsantikvarien Nya Varvet i samråd med Göteborgs historiska museum. Arbetet dokumenterades i en rapport, som publicerades som nr 16 i länsstyrelsens kulturhistoriska rapporter. På grundval av det material som därvid framkom utarbetade länsantikvarien förslag till skyddsbestämmelser för Nya Varvet. Området delades därvid upp i tre delområden, betecknade A, B och C. Detta material tillställdes fortifikationsförvaltningen för att ligga till grund för upprättande av försäljningskontrakten.

Förslagen till skyddsbestämmelser remitterades därjämte till Göteborgs byggnadsnämnd, som den 19 mars 1986 tillstyrkte dessa. I sitt yttrande uppger nämnden att skyddsområdena getts en lämplig avgränsning. Nämnden förutsatte dock att skyddsföreskrifterna inte skulle förhindra önskvärda förändringar, som exempelvis ny tillfart eller nytt garage.

Nimare AB har genom köp den 7 januari 1986 övertagit varvsdelen inom Nya Varvet (delområde C, inom vilket byggnaderna 36 och 38 är belägna).

Samråd har ägt rum mellan bolaget och länsantikvarien. Vissa justeringar har därefter gjorts i det ursprungliga förslaget till skyddsföreskrifter.

Postadress
403 40 GÖTEBORG

Gatuadress
L. Badhusgatan 2-4

Telefon
031 - 60 50 00

Postgiro
3 51 84-1

BESLUT
1986-12-09
Mott kv

11.392-4437-85
(delbeslut)

Bolaget har den 13 november 1986 godkänt det justerade förslaget till skyddsföreskrifter. Bolaget har därvid betonat som väsentligt, att byggnad 38 kan användas på ett meningsfullt sätt såsom administrationsbyggnad, d v s som kontor eller liknande. Bolaget anser att en sådan användning torde kräva mindre förändringar av byggnaden såväl utvändigt som invändigt med hänsyn till gällande föreskrifter om ventilation, brandskydd, handikappanpassning m m. Dessa frågor anser bolaget i sin skrivelse vara möjliga att lösa genom samråd i samband med ansökan om byggnadslov samt med tillämpning av sista stycket i skyddsföreskrifterna.

Länsstyrelsen får för sin del anföra följande.

Byggnad 36 är uppförd 1799 som en vaktstuga och ersatte då en tidigare vaktstuga belägen på samma plats. Byggnaden är uppförd i timmer på torpargrund. Väggarna är rödmålade och klädda med bred stående panel med lock. På norra sidan finns en veranda som ramar in de båda entrédörrarna. Förutom verandan har inga förändringar av exteriören gjorts. Interiören är av 1900-talskaraktär.

Byggnad 38 uppfördes 1753-54. Den tjänstgjorde från början som tyghus men var under en kortare tid mellan 1870- och 1880-talen kvinnofängelse. Kring sekelskiftet var här en konserverfabrik inhytt. Byggnaden användes sedan av marinen som förrådslokal. Huset har genomgått restaureringar under 1900-talet. Huset är uppfört i två våningar i rött tegel på murad stengrund. Fasaderna är kalkputsade och avfärgade i vitt. Taket är valmat och klätt med svart falsad plåt. Invändigt finns timrade våningsplan med trätrappor.

Byggnaderna ligger på Lilla Billingsens nordligaste udde. Mot väst finns en vik med stenskodda vallar på båda sidor. Vallarna är rester av de gamla batterifästningarna. Byggnad 38:s karakteristiska vita gavel är synlig på långt håll i hamninloppet. Av tradition har huset benämnts "Vita gaveln" av sjöfarare.

Byggnaderna är en viktig del av hela anläggningen Nya Varvet. De är väl bevarade från byggtiden, framför allt exteriört. Byggnad 38 är ett viktigt inslag i Göteborgs hamninlopp. Länsstyrelsen anser att dessa byggnader bör ingå i en byggnadsminnesförklaring, som slutgiltigt skall omfatta de äldre delarna av Nya Varvet.

Länsstyrelsen beslutar därför att förklara de båda byggnaderna på rubricerade fastighet för byggnadsminne med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen (1960:690). Följande skyddsföreskrifter skall gälla.

- 1 De byggnader som betecknats med nr 36 och 38 på bifogad plan får ej rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.

BESLUT
1986-12-09
Mott kv

11.392-4437-85
(delbeslut)

- 2 Inom byggnaderna får ej heller vidtagas sådana åtgärder som medför ingrepp i bärande stomme.
- 3 Det område kring byggnaderna som avgränsats med streckad linje på bifogad plan skall hållas i sådant skick att byggnadernas utseende och karaktär inte förvanskas. Inom området finns fornlämningar skyddade enligt fornminneslagen.
- 4 Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

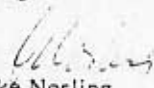
Interiören i byggnad 38 är värdefull och har äldre inredningsdetaljer. Det är angeläget att detta beaktas vid eventuella förändringar inom byggnaden.

Om ändring av byggnadsminne i strid mot meddelade skyddsföreskrifter finnes nödvändig för att byggnad skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

Enligt 14 § tredje stycket lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten i Göteborg inom tre veckor (bilaga 1).

I den slutliga handläggningen har deltagit landshövding Åke Norling, beslutande, länsråd Ulf Thuresson, länsassessor Margareta Koch, bitr länsarkitekt Sven Öjersjö samt länsantikvarie Hans Andersson, föredragande.

Åke Norling

Hans Andersson

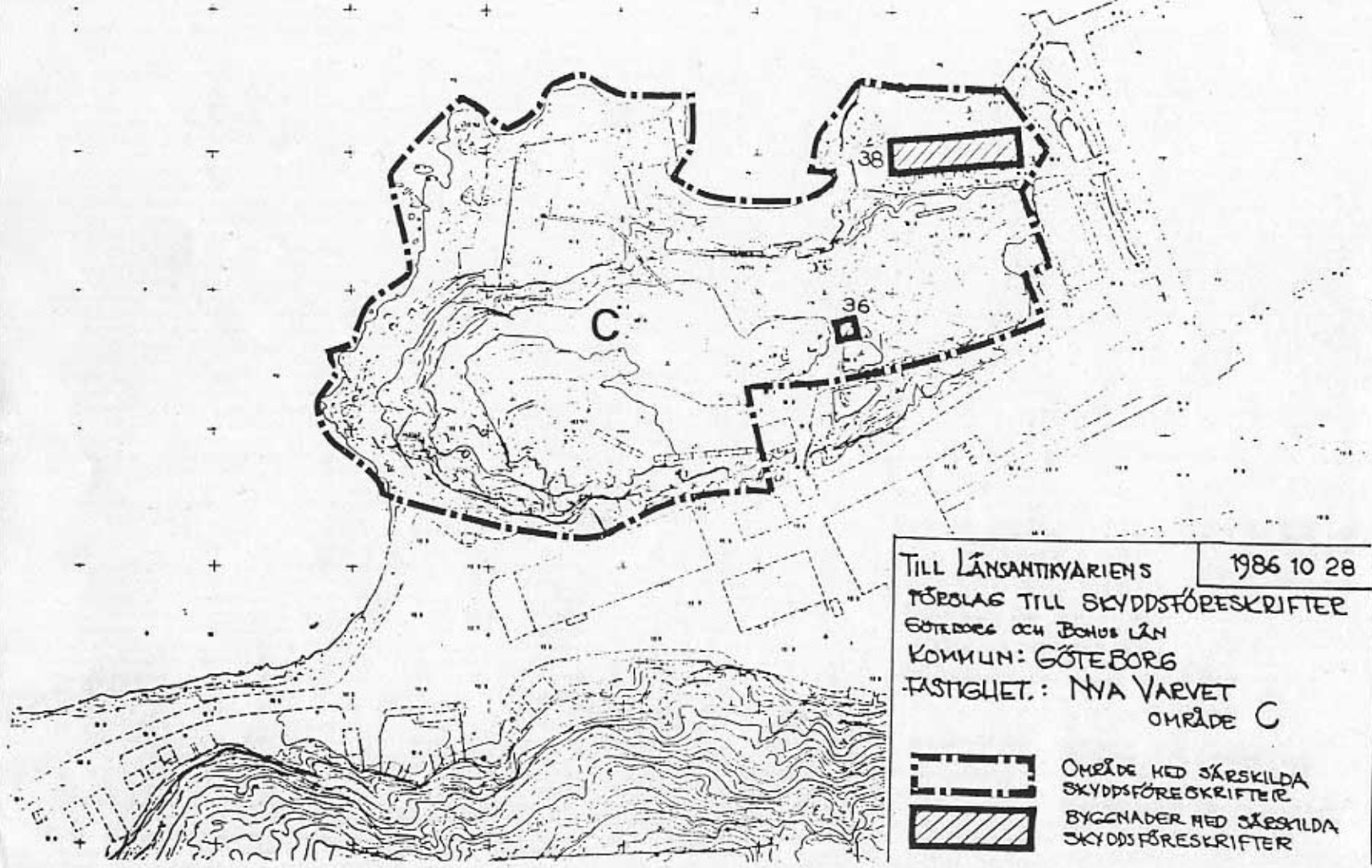
Bilaga

- 1 Besvärshänvisning
- 2 Karta tillhörande skyddsbestämmelserna

Kopia till

Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer (mott kv+ bilagor)
Göteborgs byggnadsnämnd (+ bilaga 2)
Göteborgs fastighetsnämnd (+ bilaga 2)

Exp v g v

TILL LÄNSANTIKVARIENS 1986 10 28
FÖRSLAG TILL SKYDDSFÖRESKRIFTER
GÖTEBORGS OCH BONUS LÄN
KOMMUN: GÖTEBORG
FASTIGHET: NYA VARVET
OMRÅDE C

 OMRÅDE MED SÄRSKILDA
SKYDDSFÖRESKRIFTER
 BYGGNADER MED SÄRSKILDA
SKYDDSFÖRESKRIFTER